

Міністерство освіти і науки України
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
Доктора філософії з історії та археології

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

Спеціальність 032 Історія та археологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Кваліфікація: Доктор філософії з історії та археології

Затверджено на засіданні Вченої ради Вінницького
державного педагогічного університету імені
Михайла Коцюбинського

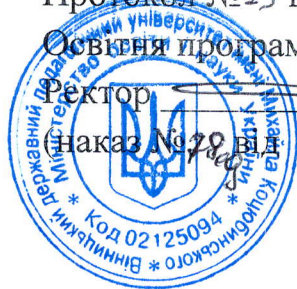
Голова вченої ради _____ доц. Лазаренко Н.І.

Протокол № 13 від «23» 05 2018 р.

Освітня програма вводиться в дію з 01.09. 2018 р.

Ректор _____ доц. Лазаренко Н.І.

(наказ № 79 від «24» 05 2018 р.)

Вінниця – 2018

Передмова

Освітньо-наукова програма (ОНП) є нормативним документом Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, у якому визначається нормативний термін і зміст навчання, форми атестації, встановлюються вимоги до змісту, обсягу й рівня освіти та наукової підготовки фахівця зі спеціальності 032 Історія та археологія освітньо-наукового рівня.

Освітньо-наукова програма використовується під час: акредитації, інспектування освітньої діяльності за спеціальністю; розроблення навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик; розроблення засобів діагностики якості вищої освіти; професійної орієнтації здобувачів фаху.

Освітньо-наукова програма враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту» та Національної рамки кваліфікацій і встановлює: вимоги до попереднього рівня освіти здобувачів; обсяг програми та його розподіл за обов'язковою та вибірковою частинами; термін навчання за денною та заочною формами; результати навчання, що очікуються; загальні вимоги до програм навчальних дисциплін; загальні вимоги до систем внутрішнього забезпечення якості вищої освіти; перелік дисциплін і послідовність їх вивчення.

Освітньо-наукова програма використовується для: складання навчальних планів та робочих навчальних планів; формування індивідуальних планів аспірантів; формування програм навчальних дисциплін, практичної підготовки; внутрішнього контролю якості підготовки фахівців.

Користувачами освітньо-наукової програми є: здобувачі третього освітньо-наукового рівня вищої освіти, які навчаються у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського (далі – Університет); викладачі Університету, які здійснюють підготовку докторів філософії спеціальності 032 Історія та археологія; екзаменаційна комісія з атестації аспірантів спеціальності 032 Історія та археологія; приймальна комісія Університету.

Освітньо-наукова програма поширюється на кафедри Університету, що здійснюють підготовку докторів філософії спеціальності 032 Історія та археологія.

Освітньо-наукову програму розроблено робочою групою викладачів кафедр всесвітньої історії, історії та культури України у складі: Мельничук Олег Анатолійович – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри всесвітньої історії (голова); Коляструк Ольга Анатоліївна – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії та культури України; Романюк Іван Миронович – доктор історичних наук, професор кафедри історії та культури України; Ніколіна Інна Іванівна – кандидат історичних наук, доцент, заступник декана з навчальної роботи факультету історії, етнології і права; Легун Юрій Вікторович – доктор історичних наук, професор, директор Державного архіву Вінницької області; Ізмайлов Артур Олександрович – аспірант другого року навчання.

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 032 Історія та археологія

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. Факультет історії, етнології і права. Кафедра всесвітньої історії, кафедра історії та культури України.
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Доктор філософії Кваліфікація – доктор філософії з історії та археології
Офіційна назва освітньої програми	Доктор філософії з історії та археології
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії в галузі історії та археології, одиничний, 60 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки.
Наявність акредитації	-
Цикл / рівень	НРК України – 9 рівень. FQ – ENEA – третій цикл. EQF – LLL – 8 рівень
Передумови	Наявність ступеня магістра (спеціаліста): з галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 032 історія та археологія; з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальність 014. Середня освіта (історія)
Мова викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До 2022 року
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.vspu.edu.ua
2 – Мета освітньої програми	
Метою ОНП підготовки докторів філософії за спеціальністю 032 Історія та археологія є розвиток загальних та фахових компетентностей задля забезпечення підготовки кадрів вищої кваліфікації для здійснення науково-дослідницької діяльності, аналітичної роботи, наукового консультування, а також викладацької роботи.	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	03 Гуманітарні науки, 032 Історія та археологія
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова програма орієнтована на доктора філософії з історії та археології; історика; викладача історії. Орієнтація академічна. Акцент на спеціалізовано-професійних компетентностях, письмовій та інших формах комунікації рідною мовою та вільне володіння іноземною мовою в галузі 032 Історія та археологія.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Сучасні знання з історії та археології й раціональне використання ефективних засобів і методів у подальшій професійній діяльності.
Особливості програми	Програма базується на сучасних наукових знаннях історико-

	археологічного, спеціально-теоретичного та спеціально-практичного спрямування, поєднання яких забезпечує формування в аспірантів професійних умінь та навичок.
3 – Придатність випускників до працевлаштування	
Придатність до працевлаштування	Після закінчення навчання за освітньо-науковою програмою доктора філософії з історії та археології випускник здатен виконувати зазначену в ДК 003:2010 професійну роботу і може займати відповідні первинні посади: 23 Викладачі 231 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів 231.1 Професори та доценти 232 Викладачі середніх навчальних закладів 235 Інші професіонали в галузі навчання 243 Професіонали в сфері архівної справи, музеєзнавства. 244 Професіонали в галузі археографії, археології. 2443 Професіонали в галузі історії. 2443.1 Наукові співробітники (історія) 2443.2 Історики.
Подальше навчання	Здобуття ступеня доктора наук, наукові товариства (професійні організації), навчання упродовж життя.
4 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Загальний стиль – проблемне навчання на рівні творчого пошуку. Теоретичні знання і практичні навички закріплюються і удосконалюються під час проходження практики, написання дисертаційної роботи.
Оцінювання	За результатами поточного та підсумкового контролю (екзамен, залік, поточний, тестовий контроль, усне та письмове опитування). Знання, уміння, навички оцінюються за тривимірною шкалою: стобалова, ЕКТС і розширена.
5 – Програмні компетенції	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі історії, археології, архівознавства, музеєзнавства, пам'яткознавства, етнології, антропології в процесі різнопланової фахової діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій, а також характеризується комплексністю та невизначеністю умов

<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Здатність до цілеспрямованого накопичування знання, самостійного пошуку та опрацювання інформації, в тому числі використанням сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності (ЗК-1); - Здатність адекватно оцінювати досягнення науки, врахувати їх при проведенні власних наукових досліджень та в науково-педагогічній діяльності (ЗК-2); - Здатність проводити наукові дослідження комплексно, використовуючи методи компаративістики, суміжних дисциплін. (ЗК-3); - Здатність проводити дослідження, спираючись на основні досягнення сучасної методології (ЗК-4); - Здатність враховувати актуальність, наукову новизну, теоретико-практичне значення наукового дослідження (ЗК-5); - Здатність систематично проводити апробацію та публікацію основних положень та висновків власних наукових досліджень (ЗК-6); - Здатність залучатися до міжнародних наукових тематичних проектів (ЗК-7); - Здатність вільно застосовувати державну та іноземні мови в науковій роботі, науково-педагогічній та інноваційній діяльності, у практиці професійного спілкування в режимі реального часу (ЗК 8); - Здатність враховувати норми наукового стилю сучасної української мови в науковій та науково-педагогічній діяльності (ЗК 9); - Здатність володіти системою знань, спрямованих на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного світогляду (ЗК 10)
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Здатність володіти системою знань у межах спеціальності історія та археологія. Виявляти науково актуальну та суспільно значущу проблематику історичних досліджень (ФК-1); - Здатність використовувати сучасну вітчизняну та закордонну методологію історичних досліджень (ФК-2); - Здатність опрацьовувати історичні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти та узагальнювати цю інформацію (ФК-3); - Здатність здійснювати пошук, опрацювання та введення до наукового обігу тематичних архівних джерел дослідження, історіографічної бази (ФК-4); - Здатність розуміти праці теоретиків різноманітних історичних шкіл: від сучасних норманістів, модерністів, конструктивістів до представників психологічного та інших напрямків сучасної історичної науки (ФК-5); - Здатність розуміти вплив суспільно-політичних, економічних, культурно-духовних та інших суб'єктивних рефлексій на зміст історичних документів та історіографічних напрацювань (ФК-6); - Здатність володіти навичками збору усноісторичних свідчень (інтерв'ю), їх транскрибування, вміння відділяти «нашарування» пам'яті від відтворення реальних подій (ФК-7);

	<ul style="list-style-type: none"> - Здатність набуття навиків кліометрії та їх використання у разі потреби (ФК-8); - Здатність брати участь у наукових конференціях, симпозіумах, круглих столах з метою здобуття та удосконалення дискусійних вмінь та навичок, апробації основних результатів історичних досліджень (ФК-9); - Здатність постійно відстежувати появу нових монографій, інших наукових видань представників провідних вітчизняних та закордонних наукових центрів у галузі україністики та загальноісторичних розробок (ФК-10); - Бути зареєстрованим у професійних групах в соціальних мережах з метою відстеження важливих наукових новин, інформацій про симпозіуми та конференції, літні школи тощо (ФК-11); - Здатність публікувати результати власних досліджень однією з іноземних мов з використанням термінів, які прийняті в фаховому середовищі (ФК-12); - Здатність відрізнити специфіку у підходах до вирішення проблем в галузі історії та археології представників різних наукових напрямів та шкіл, критично осмислювати новітні досягнення історичної науки (ФК-13); - Здатність удосконалювати рівень володіння науковим стилем сучасної української літературної мови, зокрема категоріальним апаратом історичної науки та його практичне використання у науковій діяльності (ФК-14); - Здатність володіти навичками історизації археологічного матеріалу (ФК-15); - Здатність забезпечити якісне проведення археологічних досліджень на предметно-функціональному рівні (ФК-16); - Здатність застосовувати сучасні методики фіксації та консервації археологічних об'єктів (ФК-17); - Здатність володіти навичками камеральної обробки як передумови введення в науковий обіг археологічних матеріалів (ФК-18); - Здатність застосовувати сучасні методи викладання історії та суміжних дисциплін у вищих навчальних закладах (ФК-19).
6- Програмні результати навчання	
	<ul style="list-style-type: none"> - Формувати комплексну систему загальних наукових знань, врахувати її у проведенні власних історичних досліджень (ПРН-1); - Самостійно вирішувати завдання своєї професійної діяльності (ПРН-2); - Дотримуватися загальноприйнятих норм поведінки та моралі у міжособистісних стосунках (ПРН-3); - Використовувати отримані поглиблені знання та сформовані загальнокультурні і професійні компетентності (ПРН-4); - Обирати шляхи вирішення професійних завдань в контексті власного дослідження (ПРН-5); - Виконувати професійні функції і типові задачі діяльності (ПРН-6). - Розробляти стратегії, тактики і техніки взаємодії з людьми, організації спільної діяльності для досягнення суспільно

	<p>значимих цілей (ПРН-7).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Вирішувати та прогнозувати результати складних спеціалізованих задач та практичних проблем у сфері історії та археології, що пов'язані із застосуванням відповідних підходів, теорій, методів та технологій (ПРН-8); - Використовувати теоретичні досягнення історії, археології, їх принципів і положень в науковій та науково-педагогічній діяльності(ПРН-9); - Аналізувати історичні документи та історико-географічні тексти з різних періодів, інтерпретувати та контекстуалізувати їх правильно в письмових звітах та результуючій роботі (ПРН-10); - Інтерпретувати і використовувати дані, отримані в результаті досліджень (ПРН-11); - Формулювати та вдосконалювати важливу дослідницьку задачу, для її вирішення збирати необхідну інформацію та формулювати висновки, які можна захищати в науковому контексті (ПРН-12); - Застосовувати ІКТ-ресурси з використанням високих стандартів текстового аналізу до електронних як і до традиційних архівних, розповідних та усних джерел (ПРН-13); - Розрізняти різні реєстри наукового викладу та застосовувати їх відповідно в коротких викладах, оглядах, та в письмових і усних завданнях, дисертаційній роботі (ПРН-14); - Використовувати інструменти інших гуманітарних, природничих та точних наук за необхідності вирішення завдань дослідження (ПРН-15); - Використовувати іноземну мову як засіб професійного спілкування (ПРН-16); - Використовувати у процесі навчально-методичної роботи останні досягнення психолого-педагогічної науки, зокрема у проведенні різного виду навчальних занять і наукових заходів (ПРН-17); - Здійснювати аналіз та прогнозування основних закономірностей суспільно-політичного розвитку(ПРН-18).
7- Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p><i>Робоча група:</i></p> <p><i>Гарант освітньої програми</i> (керівник робочої групи): професор, доктор історичних наук має стаж науково-педагогічної роботи (24 роки).</p> <p><i>Член робочої групи:</i> професор, доктор історичних наук, має стаж науково-педагогічної роботи (39 років).</p> <p><i>Член робочої групи:</i> професор, доктор історичних наук, має стаж науково-педагогічної роботи (29 років).</p> <p><i>Член робочої групи:</i> доцент, кандидат історичних наук, має стаж науково-педагогічної роботи (18 років);</p> <p><i>Член робочої групи:</i> професор, доктор історичних наук, має стаж науково-педагогічної роботи (20 років) та досвід практичної роботи (14 років).</p> <p>Всі науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньої складової освітньо-професійної програми є штатними співробітниками ВДПУ, мають науковий ступінь і</p>

	вчене звання та підтверджений рівень наукової і професійної активності.
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним та необхідним обладнанням для проведення навчального процесу відповідає потребі.</p> <p><i>Комп'ютерний клас № 312, (48,3 м²).</i></p> <p><i>Спеціалізована аудиторія з історії світової культури № 302 (45 м²);</i></p> <p><i>Спеціалізована аудиторія з етнології № 303 (49,3 м²);</i></p> <p><i>Спеціалізована аудиторія з археології № 305 (42 м²);</i></p> <p><i>Спеціалізована аудиторія з методики викладання історії № 307 (43 м²);</i></p> <p><i>Спеціалізована аудиторія з історії середніх віків № 310 (42 м²);</i></p> <p><i>Спеціалізована аудиторія з історії слов'ян № 314 (44 м²);</i></p> <p><i>Спеціалізована аудиторія з історії стародавнього світу № 316 (48 м²);</i></p> <p><i>Лекційні аудиторії №317, №318, №902.</i></p> <p><i>Аудиторії 302, 309, 314, 317, 318, 319 обладнані мультимедійними дошками із проєкторами</i></p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Всі дисципліни, передбачені навчальним планом, на 100% забезпеченні навчально-методичним матеріалом.</p> <p>Електронний архів факультету містить близько 9 тисяч найменувань наукових праць.</p> <p>Читальний зал забезпечений бездротовим доступом до мережі Інтернет.</p> <p>Всі ресурси бібліотеки доступні через сайту університету: http://library.vspu.edu.ua http://vspu.edu.ua vspu.lib@gmail.com</p>
8 - Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Здійснюється на основі договорів між університетом та іншими закладами вищої освіти України.
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Здійснюється на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм та проєктів, договорів про співробітництво. Окрім того, це право може бути реалізоване учасником освітнього процесу з власної ініціативи за підтримки адміністрації університету на основі індивідуальних запрошень.</p> <p>Рекомендується (але не обов'язково) академічна мобільність за програмами Ерасмус +, Ерасмус Мундус, Темпус Тасіс та інших.</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Здійснюється на основі договорів між університетом та іншими закордонними закладами вищої освіти України.

2.Перелік компонент освітньо-професійної/наукової програми та їх логічна послідовність

2.1.Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти			
ОК 1.	Філософія та епістеміологія науки	5,0	екзамен
ОК 2.	Українська наукова мова	5,0	залік
ОК 3.	Іноземна мова у науково-педагогічному спілкуванні	6,0	екзамен
ОК 4.	Професійно-педагогічна компетентність викладача ВНЗ	3,0	залік
ОК 5.	ІКТ для аналізу, використання й оброблення наукових даних	3,0	залік
ОК 6.	Організація та методика підготовки й написання дисертаційного дослідження з історії	4,0	залік
ОК 7	Історіографія та джерелознавство в дослідженні історії	5,0	залік
ОК 8	Тоталітарні режими в історії ХХ ст	5,0	залік
ОК 9.	Теорія та методологія історії	5,0	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонент		41,0	9
Вибіркові компоненти			
В.Б.1.1.	Правове забезпечення наукової й освітньої діяльності	3,0	залік
В.Б.1.2.	Управління науковими проектами		
В.Б.1.3.	Етика науковця	4,0	залік
В.Б.1.4.	Креативні технології навчання		
В.Б.1.5.	Аграрна історія України	4,0	залік
В.Б.1.6.	Актуальні проблеми всесвітньої історії		
В.Б.1.7.	Архівознавство в Україні	4,0	залік
В.Б.1.8.	Соціокультурні процеси в УСРР в 1920-х рр.		
Загальний обсяг вибірових компонент:		15,0	4
Виробнича практика (педагогічна)		4,0	1
Загальний обсяг освітньої програми:		60,0	14

3. Форма атестації здобувачів наукового ступеня

Атестація здобувача наукового ступеня доктора філософії - це визначення фактичної відповідності рівня його освітньої (кваліфікаційної) підготовки вимогам освітньої (кваліфікаційної) характеристики. Аспірант зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, скласти поточний контроль згідно навчального плану для підготовки доктора філософії з історії та археології. Після завершення навчання затверджується підсумковий звіт, складений відповідно до індивідуального плану, здійснюється попереднє обговорення основних положень та висновків дисертаційного дослідження, проводиться наукова експертиза дисертації та рекомендація її до захисту.

Кваліфікаційна робота здобувача наукового ступня доктора філософії має відзначатися актуальністю, науковою та практичною значущістю, бути спрямованою на вирішення важливої наукової проблеми, спиратися на новітні методологічні підходи. Кваліфікаційна робота має бути оформлена відповідно до чинних вимог.

Для запобігання академічного плагіату проводиться перевірка тексту роботи на визначення ступеня оригінальності. Результати перевірки до даються до дисертаційної роботи. Захист кваліфікаційної роботи здійснюється у спеціалізованій вченій раді. Він передбачає виявлення здатності випускника аналізувати історичні джерела, аргументовано викладати результати свого дослідження, а також рівня його підготовленості до самостійної практичної роботи.

Атестація здобувачів наукового ступеня завершується видачею документа встановленого зразка про присудження йому ступеня доктора філософії в галузі історії та археології.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми (Додаток Б);

5. Матриця забезпечення програмних результатів (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми (додаток В).

Керівник робочої групи:

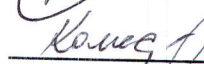

проф. Мельничук О.А.

Члени робочої групи:

проф. Романюк І.М.

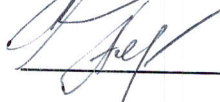
проф. Коляструк О.А.

доц. Ніколіна І.І.

проф. Легун Ю.В.

асп. Ізмайлов А.О.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми (Додаток Б)

Обов'язкові компоненти

	ОК 1.	ОК 2.	ОК 3.	ОК 4.	ОК 5.	ОК 6.	ОК 7.	ОК 8.	ОК 9.
Загальні компетентності									
ЗК 1	+		+	+	+	+	+	+	+
ЗК 2	+	+	+	+	+	+	+	+	
ЗК 3	+		+		+	+	+	+	+
ЗК 4						+			+
ЗК 5	+					+	+		+
ЗК 6					+	+			
ЗК 7			+	+		+			
ЗК 8		+	+	+					
ЗК 9		+				+			
ЗК 10	+	+	+	+		+			+
Фахові компетентності спеціальності									
ФК 1.						+	+	+	+
ФК 2.	+					+			+
ФК 3.						+	+		+
ФК 4.						+	+		
ФК 5.							+		
ФК 6.						+	+	+	+
ФК 7.		+				+			+
ФК 8.					+				
ФК 9.						+	+		+
ФК 10.					+		+		
ФК 11.					+				
ФК 12.			+						
ФК 13.							+		+
ФК 14.		+							+
ФК 15.							+		
ФК 16.						+			+
ФК 17.						+			
ФК 18.						+			+
ФК 19.			+	+					

5. Матриця забезпечення програмних результатів (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми (додаток В).

Обов'язкові компоненти

	ОК 1.	ОК 2.	ОК 3.	ОК 4.	ОК 5.	ОК 6.	ОК 7.	ОК 8.	ОК 9.
Загальні компетентності									
ПРН 1	+					+			+
ПРН 2				+					
ПРН 3				+					
ПРН 4	+			+					
ПРН 5						+			+
ПРН 6							+	+	+
ПРН 7			+	+					
ПРН 8						+			+
ПРН 9				+					+
ПРН 10							+		+
ПРН 11					+				
ПРН 12				+		+			
ПРН 13					+				
ПРН 14						+			
ПРН 15		+	+						
ПРН 16			+						
ПРН 17				+					
ПРН 18	+								+

Вибіркові компоненти

	В.Б.1.1.	В.Б.1.2.	В.Б.1.3.	В.Б.1.4.	В.Б.1.5.	В.Б. 1.6.	В.Б.1.7.	В.Б.1.8.
Загальні компетентності								
ПРН 1	+							
ПРН 2		+		+				
ПРН 3			+					
ПРН 4				+				
ПРН 5					+	+		
ПРН 6					+	+	+	+
ПРН 7			+	+				
ПРН 8					+	+		+
ПРН 9					+	+	+	+
ПРН 10					+	+	+	+
ПРН 11		+		+				
ПРН 12		+						
ПРН 13							+	
ПРН 14				+				
ПРН 15	+							
ПРН 16								
ПРН 17				+				
ПРН 18					+	+		